

Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina

Centralni urad za slovenski jezik

Terminološko posvetovanje s prof. Pirnatom

6. srečanje

15. 01. 2020

ZAPISNIK

Prisotni:

- a. za Centralni urad FJK: Fedra Paclich, Laura Sgubin, Tanja Sternad;
- b. prof. Rajko Pirnat;
- c. kot zunanji opazovalci: Andrea Bartole, Nada Zajc in Nina Kasal z občin slovenske obale;

Lokacija: Avtonomna dežela FJK, sejna soba, ul. Milano 19, Trst

Začetek zasedanja: 9.30

Konec zasedanja: 12.30

Dnevni red:

- a. obravnava terminov, predvidenih za 5. sejo delovne skupine: terminologija iz razpisne dokumentacije;
- b. obravnava seznama kadrovske zasedbe v Občini Koper: iz slovenščine v italijanščino;
- c. prevajalske zagate novinarjev Primorskega dnevnika: termini s področja kriminala in policije;
- d. določitev datuma za naslednjo sejo delovne skupine;
- e. razno.

Potek seje in sklepi:

- a. Delovna skupina obravnava termine, ki so bili predvideni za obravnavo na 4. srečanju; delovna skupina sklene, da se odslej uvede raba, ki je navedena v spodnji razpredelnici (Razpredelnica 1, stolpec **Predlog delovne skupine**):

Zapisnik 6. terminološkega posvetovanja s prof. Pirnatom z dne 15. januarja 2020

a) termini iz razpisne dokumentacije (javni uslužbenci)

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
1	<p>POSIZIONE ORGANIZZATIVA</p> <p>P.O.</p> <p>https://www.self-entilocali.it/2018/06/18/nuovo-ccnl-funzioni-locali-la-nuova-disciplina-delle-posizioni-organizzative/</p> <p>Titolare di posizione organizzativa</p>	<p>To je položaj (obnavljajo oz. potrjujejo ga iz leta v leto), ki zahteva visoko odgovornost pri produktivnosti in rezultatu:</p> <p>a) izvajanje posebno zahtevnih vodstvenih nalog v organizacijskih skupinah/enotah, pri katerih je potrebna visoka stopnja upravne in organizacijske samostojnosti;</p> <p>b) opravljanje dejavnosti, ki zahtevajo visoko profesionalnost, tudi vpis v poklicne sezname (albi professionali), ali visoko usposobljenost, utemeljeno z ustreznimi univerzitetnimi nazivi ali na podlagi potrjenih in relevantnih delovnih izkušenj na položajih visoke odgovornosti (CV).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacijska enota o.e. <p><i>Ta prevod je zdaj uveljavljen, sicer se prekriva s terminom »unità organizzativa«, zato bo treba razmisliti o novi ustreznici</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacijski položaj o.p. <ul style="list-style-type: none"> • Vodja organizacijske enote • Nosilec organizacijskega položaja 	<p>Organizacijski položaj (OP)</p> <p>Skupina je dolgo razpravljala o tem terminu. Med razpravo se je izkazalo, da je na upravnem področju »funkcija« vedno politične narave. ZJU govori o »položajih« kot o vodilnih uslužbencih enot in organov. Položaj se dodeli za določen čas, običajno 5 let.</p> <p>Skupina je razmislila tudi o prevodu »organizacijsko vodenje«, da bi bilo možno nosilca položaja imenovati »<i>organizacijski vodja</i>«; žal pa se v raznih besednih zvezah ne izide vedno in tudi zveni precej manj konkretno kot v italijanščini. Zato je skupina potrdila prevedek »organizacijski položaj«, za katerega se je že na prejšnjem srečanju skoraj dokončno opredelila.</p> <p>Nosilec/Nosilka organizacijskega položaja</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
	<p>Responsabile di posizione organizzativa</p> <p>Incarico di posizione organizzativa</p> <p>Indennità di posizione organizzativa</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Odgovoren za organizacijski položaj/organizacijsko enoto • Funkcija organizacijskega položaja • Imenovanje na organizacijski položaj • Zadolžitev za organizacijski položaj • Naziv organizacijskega položaja <p>Nadomestilo/dodatek za organizacijski položaj</p>	<p><i>oz. »organizacijski vodja«, v bolj pogovornih kontekstih</i></p> <p>Imenovanje na organizacijski položaj</p> <p><i>»Imenovanje za organizacijskega vodjo« v bolj pogovornih kontekstih</i></p> <p>Položajni dodatek</p>
2	UNITÀ ORGANIZZATIVA	V italijanski javni upravi je termin " unità organizzativa " nadpomenka za katero koli enoto v organizacijski strukturi : sedež, oddelek, direkcija, sektor, departma, področje, pisarna, urad ipd., katere vodja je običajno predstojnik/vodstveni uradnik (DIRIGENTE), lahko pa je tudi enostavno titolare di posizione organizzativa , če gre za vodenje urada, oziroma v majhnih občinah, kjer P.O. vodijo tudi cela področja (aree).	Organizacijska enota	Organizacijska enota Skupina je brez zadržkov potrdila termin organizacijska enota, ki se sicer uporablja enako in v istem pomenu tudi v referenčnem prostoru.
3	UNITÀ OPERATIVA (U.O.)	Unità operativa je enota neke institucije, ki združuje strokovnjake in znanja, ki zagotavljajo izvajanje administrativnih, tehničnih, zdravstvenih, načrtovalnih in nadzornih storitev.	Operativna enota O.E. Poslovna enota P.E.	Operativna enota (OE) Delovna skupina se je najprej seznanila s pomenom termina »unità operativa« , ki se pojavlja tudi kot sinonim

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
	<p>Unità operativa semplice</p> <p>Unità operativa complessa</p>	<p>Unità operative so pristojne za upravljanje človeških, tehničnih in finančnih virov.</p> <p>Unità operative so lahko bolj ali manj razčlenjene (Unità Operativa Semplice/osnovne operative enote in Unità Operativa Complessa/kompleksne operative enote) glede na naloge, ki jih morajo izvajati, velikost in stroške proizvodnje, strateški pomen in samostojnost</p>	<p>Osnovna operativna enota Osnovna poslovna enota Manjša operativna enota</p> <p>Kompleksna operativna enota Napredna operativna enota</p>	<p>»organizacijske enote« - razdelka v okviru neke institucije.</p> <p>Prevod »poslovna enota« ni primeren, ker spominja na gospodarske dejavnosti. V skrajnem primeru »delovna enota«.</p> <p>Skupina je nato potrdila prevod »operativna enota«, kljub temu, da se pridevnik <i>operativen</i> bolj razume v smislu »operacijski« (operativni -a -o (i) ~ oddelek bolnišnice - operacijski oddelek); <i>operativen</i>, ki se nanaša na operativo: operativni kader; operativno vodstvo / opravljati operativne naloge / operativni postopek; operativni prostori so premajhni (=delovni prostori); operativni plan (=podrobno, natančno podan načrt za krajše časovno obdobje); operativna evidenca (=sprotno (dnevno) spremljanje poslovnih dogajanj);</p> <p>Osnovna operativna enota Kompleksna operativna enota</p> <p>Delovna skupina je sprva razmišljala o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ožji/širši operativni enoti, - manjši/večji operativni enoti; - osnovni/razširjeni operativni enoti

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>(kar je določeno v pravilniku o vodstvenih položajih v skladu s pogodbenimi določbami).</p> <p>Unità operative so strokovno-tehnično in profesionalno samostojne enote.</p> <p>Responsabile dell'Unità Operativa complessa</p> <p>(predstojnik kompleksne operativne enote) je Direttore (direktor),</p> <p>Responsabile dell'Unità Operativa semplice</p> <p>(v osnovni operativni enoti) pa je Responsabile (odgovorna oseba/načelnik).</p>	Večja operativna enota	<p>- osnovni/sestavljene operativni enoti.</p> <p>Najprej je skupina potrdila »osnovno operativno enoto«, ki se pravilno sliši v slovenščini, nato je obravnavala termin »Unità Operativa Complessa« in se opredelila za kompleksno operativno enoto, kajti »complesso« predpostavlja, da je enota ne samo velika, ampak tudi razčlenjena, s številnimi oddelki, strokovnimi enotami ipd.</p>

b) OBRAVNAVA ORGANIZACIJE URADOV OBČINE KOPER: IZ SLOVENŠČINE V ITALIJANŠČINO

SLO	PREDLOG SKUPINE	OBRAZLOŽITEV
Kabinet župana	Ufficio di Gabinetto del Sindaco	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Oddelek za strateško načrtovanje in razvojne projekte 	Settore pianificazione strategica e progetti di sviluppo	<p>oddelek = »settore«</p> <p>»dipartimento« je preveč vzvišeno za občinski oddelek, uporablja se na ministrstvih;</p> <p>»area« ali »ambito« (oba termina bi bila nadpomenki za »urad« ali »služba«, zato bi ju tu odsvetovali);</p> <p>»sezione« (se uporablja bolj na ravni sodišč);</p> <p>»reparto« (se uporablja skoraj izključno na ravni bolnišnic ali vojske);</p> <p>»ripartizione« (je ustrezno, a ni običajno na občinski ravni);</p> <p>zato predlagamo »settore«.</p>
Sekretariat občinske uprave:	Segretariato Generale:	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Oddelek za pravne zadeve 	Settore affari giuridici	<p>Obstoječi termin »affari/servizi legali« je sicer uveljavljen, vendar je v tej besedni zvezi pogostejša kolokacija »affari/servizi giuridici«. Najdemo jo tudi v sestavi italijanske vlade, na ravni ministrstva za zunanje zadeve (Dipartimento per gli affari giuridici e legislativi), in v okviru Evropske unije (Servizio giuridico della Commissione Europea).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Oddelek za splošne zadeve in javna naročila 	Settore affari generali e appalti pubblici	

SLO	PREDLOG SKUPINE	OBRAZLOŽITEV
○ Oddelek za organizacijo in kadre	Settore organizzazione e risorse umane	
Urad za družbene dejavnosti: ○ Oddelek za mladino, kulturo, šport in turizem	Ufficio politiche sociali: Settore politiche giovanili, cultura, sport e turismo	
○ Oddelek za izobraževanje, zdravstveno in socialno varstvo	Settore istruzione e assistenza socio-sanitaria	
Urad za gospodarske dejavnosti, okolje in promet:	Ufficio attività produttive, ambiente e trasporti:	Tukaj predlagamo » attività produttive «, ker je raba v italijanskem sistemu zelo razširjena. Imamo tudi zelo aktualen Sportello unico attività produttive (SUAP) , pri katerem je mogoče: - začeti novo proizvodno ali storitveno dejavnost (attività produttive e di prestazione di servizi) in opravljati vse vse postopke, povezane z dejavnostjo povezane postopke; » attività produttive « so vse dejavnosti, ki proizvajajo dobrine in storitve, vključno s kmetijskimi, trgovskimi in obrtnimi, turističnimi in hotelirskimi dejavnostmi, storitvami, ki jih nudijo banke in finančni posredniki ter telekomunikacijske storitve.
○ Oddelek za gospodarske javne službe, promet in javne površine	Settore servizi pubblici economici, trasporti e aree pubbliche	gospodarske javne službe (activities of general economic interest / servizi di interesse economico generale) = npr. podjetje za dobavo plina, za vodovod (javna podjetja) » concessionari di pubblici servizi «, v SLO pa bi koncesionarji javnih služb zvenelo nekoliko preozko - mi imamo koncesionarje javnih storitev – o tem terminu bi veljalo razmisliti, saj je storitev posamezna, služba pa označuje skupek storitev.
○ Oddelek za gospodarske dejavnosti, trajnostno mobilnost in okolje	Settore attività produttive, mobilità sostenibile e ambiente	gospodarske dejavnosti = na italijanski strani imamo » attività produttive «, nastal je pa dvom pri

SLO	PREDLOG SKUPINE	OBRAZLOŽITEV
		kolegih z Obale, če bi to bile enostavno proizvodne dejavnosti , gospodarske dejavnosti pa širše » attività economiche «; (=gospodarske dejavnosti so vse dejavnosti, ki se opravljajo na trgu (Zakon). Delijo se na primarne sekundarne, terciarne in kvartarne).
Urad za prostorski razvoj in nepremičnine:	Ufficio sviluppo territoriale e patrimonio immobiliare:	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Oddelek za opremljanje in uporabo stavbnih zemljišč 	Settore opere di urbanizzazione e uso terreni edificabili	<p>opremljanje = napeljava vodov (opere di urbanizzazione primaria)</p> <p>V tem primeru je govor o stavbnih zemljiščih, stavbna dediščina pa je vrsta varovane kulturne dediščine (= patrimonio culturale immobile)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Oddelek za prostorsko načrtovanje in urejanje prostora 	Settore pianificazione e assetto del territorio	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Oddelek za pridobivanje in upravljanje nepremičnin 	Settore acquisizione e gestione patrimonio immobiliare	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Oddelek za razpolaganje z nepremičninami 	Settore alienazioni e cessioni immobiliari	<p>razpolaganje z nepremičninami je zanimiv termin, ki pomeni dejansko prenos pravic nad določeno nepremičnino tretjim osebam; v italijanščini bi to bilo »cessione immobiliare«; pri tem bi omenili tudi »valorizzazione immobiliare«, ki je pa malce širši pojem, ki zajema več dejavnosti na področju prodaje/odtujitve nepremičnin.</p>
Urad za finance in računovodstvo:	Ufficio finanze e contabilità:	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Oddelek za finance in proračun 	Settore finanze e bilancio	

SLO	PREDLOG SKUPINE	OBRAZLOŽITEV
○ Oddelek za računovodstvo	Settore contabilità	
Služba za investicije	Servizio investimenti	
Služba za občinski svet in krajevne skupnosti	Servizio a supporto del Consiglio comunale e delle Comunità locali	
Služba za digitalni razvoj in pisarniško poslovanje:	Servizio sviluppo digitale e segreteria:	pisarniško poslovanje = amministrazione
○ Glavna pisarna	Ufficio protocollo	<p>V nekaterih slovenskih občinah imajo samo glavno pisarno, v takih primerih se lahko odločimo ali za »ufficio segreteria e protocollo« ali samo za »ufficio segreteria« ali »ufficio protocollo«; težava nastane, ko imamo dve pisarni, in sicer <i>glavno</i> in <i>sprejemno</i>. V takih primerih je treba nujno razlikovati.</p> <p>glavna pisarna = ufficio segreteria e protocollo</p> <p>sprejemna pisarna = ufficio protocollo</p> <p>V nekaterih slovenskih občinah se za glavno pisarno uporablja prevedek »Ufficio di cancelleria«, ki pa v kontekstu italijanskih lokalnih skupnosti ni uveljavljen. Uporablja se samo v okviru sodišč.</p>
Služba za inšpekcijo, redarstvo, zaščito in reševanje:	Servizio ispettorato, vigilanza, protezione e soccorso:	
○ Občinski inšpektorat	Servizio ispettorato comunale	
○ Občinsko redarstvo	Vigili urbani	V Italiji se je uveljavila raba » polizia municipale/locale «, v tem primeru pa bi ohranili » vigilanza/vigili urbani «

SLO	PREDLOG SKUPINE	OBRAZLOŽITEV
○ Oddelek za zaščito in reševanje	Settore protezione e soccorso:	
Služba za notranjo revizijo	Servizio revisione contabile interna	tudi Servizio di audit

C) prevajalske zagate novinarjev Primorskega dnevnika: termini s področja kriminala in policije;

divisione anticrimine	kriminalistični oddelek	
GIP - giudice per le indagini preliminari	preiskovalni sodnik	
procuratore	tožilec	
rapina impropria	roparska tatvina	
resistenza a pubblico ufficiale	preprečitev uradnega dejanja uradni osebi	
squadra mobile	kriminalistična policija	
squadra volante	patrulja > v konkretnem operativnem smislu Oddelek za javni red in mir > v smislu enote, oddelka! Policija, uniformirana policija > presplošno, ni dovolj. Mogoče »posebna patrolja«	
violenza a pubblico ufficiale	napad na uradno osebo	
violenza assistita	doživljanje nasilja v družini	
omicidio stradale	povzročitev prometne nesreče s smrtnim izidom; predlog > nevarna vožnja v cestnem prometu s smrtnim izidom	Gre za uboj , ki ga povzroči voznik pod vplivom alkohola ali mamil, pri čemer je pomembna pomenska razlika med ubojem (širši pomen, je »omicidio colposo«) in umorom (»omicidio doloso«).

prognosi riservata	kritično stanje, biti v kritičnem stanju; zdravniki niso želeli podati mnenja o zdravljenju / poteku bolezni	Besedna zveza se v slovenščini ne uporablja tako kot v ita oz. nima ustreznice. Svetujemo opisno rešitev. Na spletu se sicer najde tudi "s pridržano prognozo" (ne samo pri Primorskem dnevniku)
denunciato a piede libero	ovaditi koga, ovadba brez pripora	Ovadba v RS ne predpostavlja pripora. Če je zoper koga podana ovadba, se razume, da osumljenec ni v priporu.
polizia penitenziaria	pravosodna policija	Pravosodni policisti »skrbijo za varnost, red in disciplino v varovanih objektih, spremljajo varovane osebe izven zavoda, nadzirajo in organizirajo delo v delavnicah, skrbijo za poklicno in delovno usposabljanje obsojencev ter sodelujejo v izvajanju programov obravnave in nadzirajo obsojence na zunanjih deloviščih.« 235. člen Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij
polizia giudiziaria	sodna policija	Policisti, ki prihajajo iz različnih policijskih enot ali ki znotraj samih pripadajočih enot opravljajo preiskovalne naloge v službi in pod vodstvom pristojnega javnega tožilca. Ker ne gre za samostojno enoto, se priporoča kontekstualno prevajanje; če se v stavku pojavlja besedna zveza » agente di polizia giudiziaria « raje opisno prevajajmo »policist, ki opravlja preiskovalna dejanja pod vodstvom tožilca«.
polizia postale	policija za računalniško kriminaliteto/policija za področje pošte in telekomunikacij; na kratko in publicistično je lahko tudi policija za računalniški kriminal.	Poštna policija se v slovenščini smešno sliši.
polizia mortuaria	mrliško pregledna služba (opravlja jo zdravnik – mrliški preglednik) (tudi mrliško pregledna služba glej: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Organizacija-	V Italiji » polizia mortuaria « sodi v okvir lokalne policije, ni enota državne policije. Ker je v Sloveniji za

	<p>zdravstvenega-varstva/a4217434b4/Smernice-NMP-za-delovanje-sistema-nujne-medicinske-pomoci-ob-mnozicnih-nesrecah.pdf</p> <p>V Sloveniji mrliško pregledna služba ne opravlja prevozov trupel. Za to so zadolženi pogrebni zavodi in komunalne službe, vsaj v primeru množične nesreče. Pravna podlaga: Pravilnik o prevozu, pokopu, izkopu in prekopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, št. 70/97 in 61/11).</p>	<p>take naloge pristojna mrliška pregledna služba, smo prevzeli ta termin.</p> <p>La polizia mortuaria è il servizio comandato dalla direzione dei singoli obitori che ha come compito la gestione del dislocamento delle salme e del loro luogo di stazionamento, da quelle che devono essere sottoposte ad autopsia a quelle pronte per la sepoltura. In Italia a questo servizio è delegato un apposito corpo, che però non ha autorità di pubblica sicurezza: difatti, la polizia mortuaria non va confusa con i singoli reparti o articolazioni di vere e proprie forze di polizia (qual è ad esempio la Polizia scientifica, in seno alla Polizia di Stato, o il Reparto Investigazioni Scientifiche dell'Arma dei Carabinieri), ai quali spetta invece il concreto ed approfondito svolgimento delle indagini. Essa, tuttavia, può essere chiamata come autorità competente in casi di disastri naturali con elevato numero di vittime, per la gestione delle salme e dei cadaveri o anche per mansioni di protezione civile.(iz Wikipedije)</p>
<p>polizia edilizia</p>	<p>gradbena preiskovalna služba (primerjalno: preiskovalna komisija DZ za gradbena dela – v Sloveniji)</p>	<p>V Sloveniji je samo v času Avstro-Ogrske obstajala »gradbena policija« http://arsq.gov.si/query/detail.aspx?ID=259069</p> <p>Ker v Italiji »polizia edilizia« sodi v okvir lokalne policije, ni enota državne policije, smo se po analogiji z mrliško pregledovalno službo odločili za gradbeno preiskovalno službo.</p> <p>http://www.poliziamunicipaletrieste.it/contatti/</p>

c. Določitev datuma za naslednjo sejo delovne skupine:

SKLEP (c): Delovna skupina soglašča, da bo naslednja seja dne 5. februarja 2020 ob 9.30.

d. RAZNO

///

